

kiadják a mértéket; vagy pedig bedugják a nagyobb üregeket elől rövidebb fadarabokkal, és hogy a hátsó üregeket észre venni ne lehessen, felhalmozzák a galy- és rözsefát a rakás mellé úgy, hogy ahhoz közelíteni sem lehet; hegyoldalakon pedig a rakáskarókat függélyesen verik a földbe stb.

Mindezekre tehát ép úgy ügyelni kell, mint a mennyire nem volna viszont helyes, ha az erdész a rendesnél nagyobb méreteket követelne a munkásoktól.

A sarjerdőkben alkalmazható vágásmód kérdéséhez.

Irta: Tavi Gusztáv, m. kir. erdészjelölt.

A sarjerdőt, ritka kivétellel, mindenütt fejszével vágják. Ezt a módot ajánlják nemcsak a régibb, hanem az újabb erdészeti művek szerzői is. Így Gayer nem rég kiadott erdőtenyésztés tanában a fűrész, mint sarjerdő levágására használt eszköz ellen felhossa, hogy az ez által képezett vágáslap érdekesebb a fejszével vágottnál, s e miatt a lassabban lefolyó esővíz a tuskó korhadását tetemesen elősegíti.

Ettől eltérőleg Esztergom város 50 éves fordában kezelt erőteljes növésű tölgy sarjerdőjében mindenütt a fűrész használgják és az eredmény annyira meglepő, hogy én mintegy kötelességemnek tartom arra a t. szaktársaknak is felhívni a figyelmét, annyival is inkább, mert reményelem, hogy azok a t. szaktársak, kiknek szintén alkalmuk van e kérdéssel behatóbban foglalkozni, a maguk részéről is nyilvánosságra hozzák e téren tett tapasztalataikat.

Az említett erdőben több fiatal vágásterületet bejártam, s mindenütt úgy találtam, hogy a sarjadék igen dús s e mellett majdnem tisztán tő- és gyökérsarjakkból áll, úgy hogy szükségesnek láttam közülök többet kihuzni, hogy biztos meggyőző-

dést szerezzek keletkezésük felől. Hogy mennyire előnyös a sarjak ily természetű képződése az erdő jövőjére nézve, úgyhiszem felesleges volna itt bővebben tárgyalni, s csupán azért emlitem fel, hogy hozzá tehessem, miszerint ezek a sarjak mind fűrész után keletkeztek.

Igaz ugyan, hogy e tő- és gyökérsarjak dús fejlődésére első sorban bizonyára az erőteljes, humuszban gazdag talaj volt a legnagyobb befolyással, de nem tartom valószínűtlennek azt sem, hogy a vágásmódnak is volt benne némi része.

De ha az eredményt nem is vesszük figyelembe, ugyanis el lehet mondani, hogy a fűrészszel való vágásnak az a módja, melyet Nozdrovitzky erdőmester ur Esztergom város erdeiben meghonosított, elméletileg véve is magában foglalja minden kellékét a helyes sarjerdő-vágásnak, a mennyiben a fűrész egészen alacsony tuskót hagy, a kérget kiméli, vágáslapja pedig ferdén fekvő sima sikot képez.

A mi a tuskók magasságát illeti, az a 20—30 ctm. átmérőjű törzseknél is alig tesz 10—15 centimétert, míg a fejszével való döntésnél alig hihető, hogy a derekát kiméli favágót az erdőtiszt a lehető legnagyobb szigorral is ily alacsony tuskó hagyására bírhatta.

A fűrészszel való döntésnél ezt az előnyt maga a kivitel módja biztosítja; mert a favágó itt térdelve végzi munkáját, térdeit az esetleges nedvesség vagy hótól, melyet azonban előbb nagyjából eltakarított, többret összehajtott nemezdarabbal védve.

A mi a vágáslap simaságát illeti, szintén nem lehet kétségbe vonni, hogy a fűrészszel simább felületű vágást lehet eszközölni, mint a fejszével, különösen ha a törzsek kissé vastagabbak és a keményebb fanemekből valók; mert a fűrész után mindig egyenes sik marad hátra, míg a fejsze, ha még olyan éles is, minden ismételt csapás után uj és uj barázdát hagy.

A tuskó kérgének, vagy magának a tuskónak megsértését is, könnyen ki lehet kerülni a fűrészszel, ha a dőlés irányában fekvő oldalon kis hajkot vágatunk s ez által egyrészt a lejtősen eszközölt vágással egyetemben a dőlés irányát kellően biztosítjuk, s másrészt a tuskót is megvédjük úgy a behasadástól, mint a kéreg lehasításától.

Ha mindezekhez már most tekintetbe vesszük még azt is, hogy a fűrészszel való döntésnél a vágatási apadék kisebb, hogy begyakorolt munkások alkalmazása mellett a munka szaporább és ennek megfelelően a munkabér kisebb: úgy valóban szembetűnők lesznek ezen vágásmód előnyei.

Mindazonáltal nem szeretném, hogy szavaim felreértessenek s ezért megjegyzem, hogy midőn én a fűrészszel való döntés előnyeit az elmélet követelményeinek a gyakorlatban észlelt tapasztalatokkal összevetve, szerény soraimmal kiemelni igyekeztem, a legtávolabbról sem szándékoztam egyszersmind azt is állítani, hogy ezen vágásmód az egyedüli, mely sarjerdőben minden viszonyok között alkalmazandó. Ellenkezőleg jól tudom, hogy ott, hol fiatalabb s így gyengébb sarjakat s különösen a hol puha fanemek sarjait kell vágni, ott ezután is a fejszét kell használnunk; viszont azonban az is szilárd meggyőződés, hogy bizonyos viszonyok között, nevezetesen, ha kemény fanemek korosabb vagyis vastagabb sarjai kerülnek vágás alá, a fűrész jobb szolgálatot tesz, mint a fejsze.

Arra a szokásos ellenvetésre, hogy mi még nem rendelkezünk kellően begyakorolt munkaerővel, hogy a mi munkásaink általában idegenkednek a fűrészről, talán nem is szükséges kiterjeszkednem. Azok a t. szaktársak, a kik e tekintetben komoly aggodalmat táplálnak, forduljanak Nozdrovitzky erdőmester urhoz, ő bizonyára meg tudja nyugtatni őket, mert az ő esztergomi favágói ma már ép úgy idegenkednek a fejszétől, mint még nem régiben a fűrészről.